

LEIKKIEN, LIIKKUEN JA TUTKIEN LÄHETYSTYÖHÖN

Lähetyskasvatusmateriaalia varhaiskasvatukseen

Anne Sihvonen

Produktion raportti

Kevät 2010

Diakonia-ammattikorkeakoulu,

Länsi, Porin toimipaikka

Sosiaalialan koulutusohjelma

Diakonisen sosiaalityön

suuntautumisvaihtoehto

Sosionomi (AMK) + diakoni

TIIVISTELMÄ

Sihvonen, Anne. Leikkien, liikkuen ja tutkien lähetystyöhön. Lähetyskasvatusmateriaalia varhaiskasvatukseen. Pori, 2010, 34 s. Liitteitä 2 + lähetyskasvatusmateriaali 24 s. Liitteitä 8.

Diakonia-ammattikorkeakoulu Diak Länsi, Pori. Sosiaalialan koulutusohjelma, Diakonisen sosiaalityön suuntautumisvaihtoehto, sosionomi (AMK) + diakoni.

Produktion tarkoituksena oli suunnitella lähetyskasvatukseen ja kristilliseen kasvatukseen varhaiskasvatusmateriaalia, joka kuuluu päivähoidon esiopetussuunnitelman eettiseen orientaatioon. Materiaaliin tarkoitus on antaa ideoita myös kansainvälisyyskasvatukseen.

Lähetyskasvatusmateriaalin toimintatuokioiden myötä lapsi tutustuu kristinuskon ydinsanomaan, lähetystyön ideaan ja kehitysmaa Bangladeshiin ja tropiikin maan arkeen kuuluviin asioihin.

Lähetyskasvatusmateriaali koostuu kirjasta ja levystä, jossa on kuvia ja kaksi lyhyttä videota. Kirja sisältää kahdeksan loogisesti etenevää toimintatuokiota. Toimintatuokioissa hyödynnetään ihmettelyn pedagogiikkaa, leikkiä, kerronnallista kieltä ja toiminnallisen oppimisen menetelmää.

Produktion tuotos, lähetyskasvatusmateriaali tulee Evankelis-luterilaisen Lähetysyhdistys Kylväjän kautta julkaistavaksi. Lähetysyhdistys Kylväjän kanssa tehtiin yhteistyötä produktion eri vaiheissa.

Lähetyskasvatusmateriaalin lisäksi produktion sisältyy raportti, jossa on työn keskeinen teoretieto lainsäädäntöineen, kuvaus produktion etenemisestä ja arviointi.

Asiasanat: Bangladesh, esiopetus, kristinusko, lähetystyö, produktiot, varhaiskasvatus

ABSTRACT

Sihvonen, Anne. Mission Work Activities for Children. 34 p., 2 appendices + education material 24 p., 8 appendices. Language: Finnish.

Pori, Spring 2010.

Diaconia University of Applied Sciences. Degree Programme in Social Services, Option in Diaconal Social Work. Degree: Bachelor of Social Services + Deacon.

The purpose of the production was to create early childhood education material about mission work and living abroad in a developing country. The purpose of the material is to give ideas also to global education. The production was made in cooperation with Finnish Lutheran Overseas Mission and two day care centres.

The objective of the material of the production was to acquaint children with Bangladesh, the developing country, with issues that belong to the living in Bangladesh and with the message of Christianity including the idea of the missionary work. Material contains eight action moments which proceed logically.

The production includes a report which consists of the central theory information with its legislations, the advancement of the production and assessment.

Keywords: Bangladesh, early childhood education, mission work, production.

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ

ABSTRACT

1 IDEA LÄHETYSMATERIAALISTA	5
2 PRODUKTION YHTEISTYÖTAHOT	6
3 PRODUKTION TEOREETTISET LÄHTÖKOHDAT	8
3.1 Produktio opinnäytetyönä ja aikaisemmat opinnäytetyöt	8
3.2 Bangladesh	9
3.3 Lähetystyö	10
3.4 Kristillinen kasvatus varhaiskasvatuksessa	12
3.5 Kristillinen kasvatus ja lähetykskasvatus	14
3.6 Esikoululaisen kehitys	16
4 PRODUKTION TAVOITTEET JA TOTEUTUSSUUNNITELMA	17
5 PRODUKTION ETENEMINEN	18
5.1 Suunnittelua ja ideointia	18
5.2 Materiaali muotoutuu ja koekäyttö alkaa	19
6 PRODUKTION ARVIOINTI JA POHDINTA	26
6.1 Materiaalista saatu palaute ja muutokset	26
6.2 Produktion toteutuksen arviointi ja pohdinta	30
LÄHTEET	33

1 IDEA LÄHETYSMATERIAALISTA

Tekijän omakohtainen kokemus siitä, miten bangladeshilaiset aterioivat käsin, kuten puolet maapallon ihmisistä, elämys yöstä savimajassa tai ilo nuorten kasvoilla heidän kuullessaan rakastavasta Jumalasta ovat antaneet kipinän tähän työhön. Liikkuen, leikkien ja tutkien lähetystyöhön -materiaalin ideana on luoda lähetystyöstä ja elämästä Aasian köyhimpiin maihin kuuluvassa Bangladeshissa toiminnallinen varhaiskasvatuskokonaisuus.

Kotiseurakuntani pappi sanoi kerran meille alakouluikäisille lähetyspiirissä, että joku teistä lapsista voi joskus lähteä lähetystyöhön. Muistan miettineeni papin sanoja jälkeinpäin. Myöhemmin opiskeluaikana Suomen Raamattuopiston, Opiskelija- ja koululaislähetysten ja Evankelis-luterilaisen Lähetisyhdistys Kylväjän minilähetyskurssi teki lähetystyön entistä rakkaammaksi ja tärkeämmäksi. Opiskeluvuosina ja ensimmäiseen ammattiin fysioterapeutiksi valmistuessa lähetystyö oli kohdallani lähettäjänä olemista ja lähettien kenttäkirjeiden lukemista. Avioiduttuani jaoin mieheni kanssa lähetyskutsun. Vuonna 2001 olimme Evankelis-luterilaisen lähetisyhdistys Kylväjän lähetystyöntekijöiden kurssilla, jonka jälkeen vuonna 2003 lähdimme ensimmäisen kerran Aasiaan, Bangladeshiin Kylväjän lähetteinä. Työtehtäviini kuului kielikoulun jälkeen lapsi- ja nuorisotyötä paikallisen luterilaisen kirkon palveluksessa. Asuimme maassa kolme vuotta vieraan kulttuurin keskellä.

Suomesta käsin on tehty lähetystyötä 150 vuotta. Evankelis-luterilaisella Lähetisyhdistys Kylväjällä on työtä takana 35 vuotta. Diakoniatyöhön kuuluva maanlaajuinen yhteisvastuukeräys kohdistettiin vuonna 2009 osaltaan Bangladeshiin ja maa sai julkisuutta muutenkin kuin vuotuisista tulvista. Produktion taustalla on tekijän oma kiinnostus aiheeseen ja työhön sekä ne kokemukset, joita perheenä Bangladeshissa eläminen sai aikaan. Asetin itselleni oppimishaasteen perehtyä varhaiskasvatukseen ja esikouluikäisten maailmaan sekä heille soveltuvaan pedagogiikkaan niin, että production tuotos olisi mahdollisimman hyvin heitä palveleva ja lähetystyö innostaisi mukaan jo varhain.

2 PRODUKTION YHTEISTYÖTAHOT

Produktio tehtiin yhteistyössä Evankelis-luterilaisen Lähetisyhdistys Kylväjän kanssa ja tuotoksena lähetyskasvatusmateriaali tulee Evankelis-luterilaisen Lähetisyhdistys Kylväjän kautta jakoon ja käyttöön. Produktiossa olivat mukana kasvatustyön koordinaattori sekä viestintäpäällikkö Evankelis-luterilaisesta Lähetisyhdistys Kylväjistä. He arvioivat ja antoivat ideoita työn edetessä. Ev.lut Lähetisyhdistys Kylväjä vastasi produktiona syntyvän tuotoksen julkaisusta ja painatuksesta. Diakonia ammattikorkeakoulun puolesta tuotoksen tekijällä oli kaksi ohjaavaa opettajaa. Materiaalipaketin testaamiseen osallistui Koivukujan päiväkotia ja Söörmarkun päiväkotia Noormarkusta. Arviointia tuotoksen etenemisestä ja raporttiosuudesta antoivat ohjaavat opettajat sekä opponit.

Kylväjä on vuonna 1974 perustettu evankelis-luterilainen kirkon ulkolähetysjärjestö. Sen tavoitteena on Jumalan valtakunnan leviämisen edistäminen erityisesti alueilla, missä on vain vähän tai ei ollenkaan kristittyjä ja kirkkoja. Kylväjän lähetysnäkemys kuuluu evankeliumin julistamiseen ja työalueen elinolosuhteiden kohentamiseen. Kylväjän lähetysjohtaja on teologian maisteri Pekka Mäkipää. (Kylväjä 2009.)

Kylväjän toimintaa ohjaavat periaatteet ovat Raamatullisia. Niitä ovat: Jeesuksen tunnustaminen koko maailman ainoaksi pelastajaksi, kutsu totella lähetyskäskyä ja seurata Jeesusta ristin tiellä. Toiminta perustuu uskoon ihmisen syntiturmeluksesta ja kiitollisesta luottamuksesta Jumalan armoon Kristuksessa. Järjestö tunnustaa kristinuskon juutalaiset juuret Raamatun tulkinnassa ja lähetystyössä. Se sitoutuu Raamattuun ja luterilaiseen tunnustukseen. (Kylväjä 2009.)

Järjestön periaatteiden mukaan luotetaan Jumalan johdatukseen ja odotetaan Jeesuksen takaisinpaluuta. Kristittyjen yleistä pappetta kunnioitetaan. Seurakuntaa synnyttävää työtä tehdään seuduilla, joilla Kristuksen nimeä ei tunnusteta. Ihmistä kunnioitetaan ja rakastetaan Jumalan luomana persoonana

riippumatta hänen iästään, sukupuolestaan tai hänen uskonnollisesta, yhteiskunnallisesta, kulttuurillisesta tai rodullisesta taustastaan. Periaatteita ovat vielä liittyminen evankelisen kristikunnan lähetystyön perintöön sekä yhteistyötä tehdessä oman kutsumuksen ja työnäyn säilyminen. (Kylväjä 2009.)

Kylväjän työalueita ovat Bangladesh, Japani, mongolityö, muslimityö, Itä-Afrikan työ ja juutalaistyö. Kylväjällä oli vuoden 2008 lopussa 45 lähettiä. Kotimaassa työntekijöitä oli vuoden 2008 lopussa Kylväjän Tikkurilan toimistolla 17 työntekijää ja kotoa käsin kotimaan julistustyössä yhteensä 8 työntekijää. Kylväjän tärkeimmät yhteistyötahot ovat seurakunnat, Kirkon lähetystyön keskus, Suomen lähetysneuvosto, hiippakunnat ja kirkon toiset lähetysjärjestöt. Näitä ovat Suomen Lähetysseura, Ev.lut. Kansanlähetys, Suomen Luterilainen Evankeliumiyhdistys, Svenska Lutherska Evangeliföreningen i Finland, Kirkon Ulkomaanapu, Pipliaseura ja Sanansaattaja. Lähetyskasvatuksen yhteistyötahoja ovat Suomen Raamattuopisto, Opiskelija- ja koululaislähetys, Kirkkopalvelujen Opintokeskus ja Diakonia-ammattikorkeakoulu. (Kylväjä 2009.)

Kotimaassa Kylväjän työ painottuu raamattuopetukseen, lähetysopetukseen ja lähetysinformaatioon. Tärkeä toimintamuoto on mongolialaisen asumuksen jurtan ja bangladeshilaisen bambumajan lähetysnäyttelyt, jotka ovat kiertäneet ympäri Suomen seurakuntien tilauksesta. (Kylväjä 2009.)

Kylväjä tekee yhteistyösopimuksia lähettejä lähettävien seurakuntien kanssa. Lähettien lähettäjät muodostavat lähetysrenkaan, johon voi kuulua asumispaikasta ja seurakuntarajasta riippumatta. Renkaan toiminnasta vastaa vapaaehtoinen toimihenkilö. Hänen päätehtävänsä on monistaa ja postittaa lähettien lähettämät kenttäkuulumiset eli lähettikirjeet. Renkaan jäsenet tukevat lähettejä rukouksin tai/ja avustamalla taloudellisesti. Kylväjällä on kotiseutulähettejä, jotka pitävät kokoustoimintaa alueellaan ja tukevat lähetystyötä omilla lahjoillaan. (Kylväjä 2009.)

Kylväjä tekee lasten, varhaisnuorten ja nuorten parissa työtä järjestämällä seurakuntien ja yhteistyöjärjestöjen kanssa lähetystapahtumia ja leirejä. Suurin

nuorten tapahtuma on vuotuisten kesäpäivien yhteydessä järjestettävät rinnakkaisohjelmat koululaisille ja nuorille. (Kylväjä 2009.)

3 PRODUKTION TEOREETTISET LÄHTÖKOHDAT

3.1 Produktio opinnäytetyönä ja aikaisemmat opinnäytetyöt

Ammattikorkeakouluissa on yhä yleisempää tehdä toiminnallinen opinnäytetyö. Silloin on kysymys kehittämishankkeesta tai produktiosta, johon kuuluu vahvasti käytännönläheisyys ja työelämälähtöisyys. Toiminnallisessa opinnäytetyössä korostuu toisaalta tuotos, joka voi olla esimerkiksi opas, suunnitelma tai tuotekehittelyä. Toinen toiminnalliseen opinnäytetyöhön osa on työn raporttiosuus, joka sisältää työn kannalta keskeisen teorian sekä tuotoksen tekovaiheiden kuvauksen. Ammattikorkeakouluissa ei kuitenkaan ole tähän yksiselitteistä mallia. Raporttien jäsennykseen kuuluu kansi, tiivistelmä, sisällysluettelo ja loppuosan aineistoluettelo. (Vanhanen-Nuutinen & Lambert 2005, 62—65.)

Toiminnallinen opinnäytetyö alkaa aiheanalyysistä, jolla tarkoitetaan ajatustyötä siitä, mikä asia itseä kiinnostaa, mitä haluaa kehittää ja mikä on ajankohtaista. Idea voi tulla myös suoraan harjoittelupaikasta tai yleensä työelämän kautta. Aiheanalyysia seuraa toimintasuunnitelman tekeminen. Se vastaa laadullisen ja määrällisen tutkimuksen tutkimussuunnitelmaa ja siihen muotoillaan tavoitteet, sekä kuvataan työn etenemistä ja mahdollisia yhteistyötahoja. Jo alkuvaiheesta on hyvä kirjoittaa vapaamuotoista opinnäytetyön päiväkirjaa, jolloin raportin tekeminen ei ole pelkän muistin varassa. (Vilka & Airaksinen 2004, 19—27.)

Toiminnallisen opinnäytetyön raportissa käytetään eri tekstityyppejä asiayhteyden mukaan. Toiminnan esittely kuuluu tehdä menneessä

aikamuodossa kertoen ja mukana voi olla kuvausta työn etenemisestä hyvinkin yksityiskohtaisesti. Raportin teoriaa valitessa tulee huomioida, kenelle työ on suunnattu. Toiminnallisen opinnäytetyön arvioinnin kannalta tulee kuvaus työn etenemisestä tehdä tarkkaan. Jos työtä julkaistaessa raportti liitetään tuotoksen kanssa yhteen, voi raportista olla hyvä tehdä tiivistys. Tuotoksen käyttäjä ei välttämättä tarvitse yksityiskohtiin menevää raporttia. (Vanhanen-Nuutinen & Lambert 2005, 66—68.)

Aikaisempia opinnäytetöitä, joissa asiasanoina on lähetystyö ja kasvatusta löytyi muutamia. Uusimpana on vuonna 2008 ilmestynyt Erika Alaluusuan työ Jelpataan Delbaa lähetyskasvatusmateriaalia varhaisnuorisotyöhön. Vuonna 2003 on valmistunut Minna Viitasen kehittämishanke Järvenpään Diakonia-ammattikorkeakoulusta nimeltä Lähetyskasvatusmateriaalia lapsi- ja varhaisnuorisotyöhön. Vuonna 2001 on ilmestynyt Heli Mäkiähon Kutsuttu kokemaan -lähetyskasvatusta kokemuksellisen oppimisen menetelmin varhaisnuorille. Vuonna 1992 on lastenohjaajakoulutukseen liittyen Anja Pohjanvuori koonnut lopputyön Lähetyskasvatus lapsityössä. Vieläkin vanhempi on Maapallo pyörähtää 1972, joka on kasvattajan avuksi tehty kirja esikouluikäisiä lapsia varten.

3.2 Bangladesh

Bangladesh on entinen Itä-Pakistan, joka itsenäistyi vuonna 1971. Bangladeshin naapurimaita ovat Intia ja Myanmar. Maan pääkaupunki on Dhaka. Bangladesh kuuluu kehitysmaihin. Asukasluku on 156 miljoonaa ja maan pinta-ala on alle puolet Suomen pinta-alasta. Hallitusmuodoltaan maassa on parlamentaarinen demokratia. Maan presidentti on Zillud Rahman. Samalla on todettava, että Bangladesh on yksi maailman korruptoituneimmista maista. (CIA i.a..)

Bangladeshin pääkieli on Bengali. Lisäksi maassa on paljon heimokieliä. Väestöstä 48 prosenttia osaa lukea ja kirjoittaa. Bangladeshin pääuskonto on

islam. Muslimeita on 83 prosenttia väestöstä, hinduja 16 prosenttia, kristittyjä 0,5 prosenttia ja loput 0,5 prosenttia ovat animisteja tai heimouskontojen edustajia. Bangladeshin pääelinkeino on riisinviljely. Maan tärkein vientituote ovat tekstiilit. Pääkaupungissa on lukuisia tekstiilitehtaita. Juutti on toinen tärkeä vientituote. (CIA i.a..)

Bangladeshin lipussa on vihreällä pohjalla punainen ympyrä. Vihreä kuvaa maan vehreyttä ja punainen polttavan kuumaa aurinkoa sekä veristä itsenäistymistaistelua. Maassa lipputankona käytetään usein bambua. Koululaisten päivä alkaa kansallislaululla ja lipun nostolla joka päivä. Bangladeshin kansallislintu on magpie robin. Se on ulkonäöltään kuin harakka pienoiskoossa. Kansalliseläin on royal bengal tiikeri, joita on maassa enää hyvin vähän eteläosan trooppisissa mangometsissä. Kansallishedelmä on valtavan iso jack fruit, suomeksi pussishedelmä. Paksun kuoren alla on keltaista hedelmälihaa ja mantelia suurempia siemeniä. Maku jakaa mielipiteitä. (CIA i.a..)

3.3 Lähetystyö

Lähetystyön lähtökohta on Raamatussa. Jeesus lähetti opetuslapsensa maailmaan sanoin, joista käytämme nimitystä lähetyskäsky. Lähetyskäskyyn sisältyy lupaus siitä, että Jeesus on kanssamme joka päivä. Markuksen evankeliumin mukaan lähetyskäsky kuuluu:

Minulle on annettu kaikki valta taivaassa ja maan päällä. Menkää siis ja tehkää kaikki kansat minun opetuslapsikseni. Kastakaa heitä Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimeen ja opettakaa heitä noudattamaan kaikkea, mitä minä olen käskenyt teidän noudattaa. Ja katso minä olen teidän kanssanne joka päivä maailman loppuun asti. (Raamattu 1992.)

Lähetystyössä näkyy lähettävän seurakunnan rakkaus ja usko. Suomen lähetysseuran kotimaantyön johtajan teologian maisteri Markku Laineen mukaan lähetystyö on kirkon sydänääni. Jumala on tahtonut niin, että evankeliumi Jeesuksesta kulkee maailmassa ihmiseltä ihmiselle. Lähetystyö kuuluu koko seurakunnalle. Se on kutsumus jokaiselle kastetulle

seurakuntalaiselle. Seurakuntalaisista jokainen on joko lähetti tai lähettäjä. Lähettäjien joukko on suurempi ja heidän tehtävänsä on rukouksin ja varoja keräten tai talkootyöllä avustaa lähettäjiä. Lähetti on seurakunnan tai seurakuntien lähettämä henkilö, joka kertoo ilosanomaa Jeesuksesta hänelle osoitetussa paikassa, josta käytetään nimitystä lähetyskenttä. Oman seurakunnan lähettäjiä kutsutaan nimikkolähetiksi. Lähetystyö on suurin seurakuntien vapaaehtoistyön muoto. (Suomen lähetysseura 2008.)

Kirkon lähetystyön keskus, joka perustettiin vuonna 1975, koordinoi ja kehittää Suomen Ev.lut. kirkon lähetystyötä. Se toimii yhteistyötä rakentavana lähetysjärjestöjen keskuudessa ja kehittää koulutusta lähetystyöhön. Kirkkolakiin säädettiin 1955 kohta, jonka mukaan lähetystyö kuuluu kirkkoherralle ja kirkkoneuvostolle. Myös seurakuntalaisten osuus lähetystyöhön määriteltiin seuraavasti: Seurakunta ja sen jäsenet osallistuvat varojen keräämiseen evankeliumin levittämiseksi niiden keskuuteen, jotka eivät ole kristittyjä. Lähetystyön toimikunta perustettiin 1960-luvulta lähtien. Samaan aikaan kutsuttiin ensimmäiset vapaaehtoiset tai palkkiotoimiset lähetysseurakuntalaiset tehtäviinsä. Lähetystyö näkyy useissa seurakunnissa lähetyslounaiden, lähetysrenkaiden toiminnan ja suurimmissa kaupungeissa lähetyskauppojen muodossa. (Suomen lähetysseura 2008, 13; Kirkon lähetystyön keskus i.a..)

Kirkon lähetystyön toimikunta on laatinut vuonna 2008 valmistuneen lähetystyön strategian, joka odottaa edelleen 2010 tammikuussa tarkistuksia ja hyväksyntää. Lähetystyön strategian myötä seurakuntien, lähetysjärjestöjen, Kirkon Ulkomaanavun ja kirkon hallinnon suhteita ja yhteistyötä kehitetään. Vaikka toimijoita on useita, kirkon on tarpeen saada yhteinen linja kansainvälisten ja ekumeenisten asioitten hoitamisessa. (Kirkon lähetystyön keskus i.a..)

3.4 Kristillinen kasvatus varhaiskasvatuksessa

Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan pienten lasten kasvatuksellista vuorovaikutusta. Sen tavoitteena on lapsen tasapainoinen kasvu, kehitys ja oppiminen. Varhaiskasvatuksessa on olennaista lapsen vanhempien ja ammattikasvattajien välinen yhteistyö, jota kuvataan kasvatuskumppanuudella. Varhaiskasvatus pohjautuu kasvatustieteen ja monitieteiseen osaamiseen sekä pedagogiseen osaamiseen. Yhteiskunta tarjoaa varhaiskasvatuspalveluina päiväkotitoimintaa, perhepäivähoitoa ja avointa toimintaa. Yhteiskunnan tarjoamassa varhaiskasvatuksessa on lasten omaehtoisella leikillä iso merkitys. Esiopetus sisältyy varhaiskasvatukseen ja sijoittuu vuotta ennen kouluun menoa tarjottuun suunnitelmalliseen opetukselliseen ja kasvatukselliseen toimintaan. (Stakes 2005, 12.)

Varhaiskasvatukselle on asetettu kolme keskeistä päämäärää, jotka ovat 1) lapsen henkilökohtaisen hyvinvoinnin edistäminen, 2) toisten huomioonottaminen arjen käytöksessä ja toimissa 3) itsenäistymisen tukeminen ja lisääminen asteittain. (Stakes 2005, 13.) Varhaiskasvatuksen suunnitelman toteuttaminen jakautuu kuuteen orientaatioon, joista yksi on etiikka ja katsomus. Muita ovat matemaattinen, luonnontieteellinen, historiallis-yhteiskunnallinen, esteettinen ja eettinen orientaatio. Orientaatio-käsitettä käytetään tietoisesti korostamaan, ettei lapsella ole varsinaisia oppisisältöjä ja -velvollisuuksia. Sen sijaan keskitytään suuntautumis- ja suhtautumistapoihin suhteessa ilmiöihin ja asioihin. Kasvattajien on tarkoitus liittää orientaatioiden sisällöt lapsen lähiympäristöön, arkeen ja todellisiin kokemuksiin. Lapsista lähtevä kiinnostus ja tarpeet tulee myös huomioida. Orientaatioiden myötä kasvattajat saavat kehukset toiminnalleen. (Opetushallitus 2000, 26—27; Stakes 2005, 26.)

Kirkkolainsäädäntöön kuuluvan Kirkkojärjestyksen mukaan evankelis-luterilaiseen kirkkoon kastetun tulee saada kristillistä kasvatusta. (Kirkkojärjestys 1993.) Suomen perustuslain mukaan jokaisella on oikeus uskontoon ja uskontokasvatukseen. Missään muussa maassa ei ole uskontokasvatusta kirjattu lakiin Lasten päivähoitosta. Päivähoitolain 2a pykälässä sanotaan:

Lapsen iän ja yksilöllisten tarpeiden mukaisesti päivähoidon tulee yleinen kulttuuriperinne huomioon ottaen edistää lapsen fyysistä, sosiaalista ja tunne-elämän kehitystä sekä tukea lapsen esteettistä, älyllistä, eettistä ja uskonnollista kasvatusta. Uskonnollisen kasvatuksen tukemisessa on kunnioitettava lapsen vanhempien tai holhoojan vakaumusta. (Suomen laki 1983).

Valtakunnallisessa varhaiskasvatussuunnitelmassa todetaan, että lapsen oman uskonnon tai katsomuksen perinteeseen ja käytäntöihin perehdytään. Lapselle luodaan mahdollisuus ihmetellä ja pohtia hengellisiä asioita. Uskontoon liittyvää sanatonta ja symbolista kykyä kunnioitetaan ja tuetaan. Lapsen vanhempien kanssa sovitaan uskonnollis-katsomuksellisesta orientaatiosta, joka kirjataan lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaan. (Stakes 2005, 29.)

Esiopetuksesta on tehty oma Opetushallituksen julkaisema Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet kirja. Uskontokasvatusta käsitellään sisällöllisesti Etiikka ja katsomus otsakkeen alla. Uskontokasvatukseen on vapaus ja oikeus, josta esiopetusikäisen kohdalla päättää huoltaja. Lapsi osallistuu joko uskontokasvatukseen, elämäkatsomustietokasvatukseen tai muuhun opetukseen. Jos jälkimmäisten ryhmät jäävät pieniksi, ei niitä ole velvollisuus järjestää. (Opetushallitus 2000, 12.)

Esiopetukseen kuuluu eettistä kasvatusta sekä kulttuurista katsomuskasvatusta. Eettinen kasvatusta sisältyy esiopetuksen eri tilanteisiin esimerkiksi leikin muodossa. Kulttuurisella katsomuskasvatuksella tarkoitetaan vieraisiin kulttuureihin, tapoihin ja uskontoihin tutustumista, jotta lapsen katsomuksellinen ajattelu laajenee. Esikoululaisella tulee olla mahdollisuus kohdata uskontoon liittyviä asioita ja tutustua uskonnollisiin juhliin ja niiden merkitykseen. Orientaatioon sisältyy uskonnon keskeisin sisältö. (Opetushallitus 2000, 12.)

3.5 Kristillinen kasvatus ja lähetyskasvatus

Kristillinen ihmiskäsitys on kristillisen kasvatuksen pohjana. Tämä näkyy kasvatuksessa jumalasuhteeseen, vastuunottamiseen elämästä ja teoista itseä, lähimmäistä ja Jumalaa kohtaan. Kasvatukseen kuuluu perusoppi oikeasta ja väärästä Jumalan ilmoitusten perusteella. Pedagogiikalla tarkoitetaan oppia kasvatuksesta, mihin kuuluu teoria ja käytäntö. Didaktiikka tarkoittaa oppia opetuksesta. Kristillisellä kasvatuksella ei ole varsinaista omaa pedagogiikkaa tai didaktiikkaa vaan useimmat pedagogiset suuntaukset sopivat kristilliselle kasvatukselle. Kasvatus on kristillistä, kun kasvatuksen tavoite ja sisältö ovat kristilliset. (Porkka 2008, 287 - 288.)

Ihmettelyn pedagogiikan on luonut tanskalainen kasvatustilosophi N.F.S. Grundtvigin (1783—1872). Ihmettelyn pedagogiikka on asennoitumistapa ihmisiin ja ilmiöihin avoimella, kyselevällä ja nöyrällä tavalla. Ihmettelyä tulisi soveltaa arkipäivän asioista lähtien. Kaikkiin asioihin ei tarvitse löytää vastauksia ihmetellessä, mutta se ei estä niiden hämmästyä. Kristinuskossa suurta ihmetystä herättävät esimerkiksi Jeesuksen ihmetteot. Suomeenkin rantautunut Godly Play -raamatun kerrontamethodi perustuu verkkaiseen kerrontaan ja ajan jättämiseen ihmettelylle. (Porkka 2008, 298.)

Toiminnallisen oppimisen menetelmällä tarkoitetaan kokeillen, tehden ja osallistuen oppimista. Se on vanha methodi, johon vaikutti kasvatustilosophi Dewey 1900-luvun alussa kehittäen Learning by doing - tekemällä oppimisen. Sosiaalisuus on keskeistä toiminnalliselle oppimiselle. Kristinuskossa on asioita, joita voi oppia tekemällä ja jotka jäävät pelkän teorian myötä kaukaisiksi, esimerkiksi rukoileminen. (Porkka 2008, 299.)

Leikki rikastuttaa mielikuvitusmaailmaa ja on kokonaisvaltaisen luova keino. Se on lasten tapa käsitellä asioita, myös vaikeita. Leikin myötä sosiaaliset taidot karttavat. Leikissä lapset yrittävät ymmärtää ja kokea elämän merkitykselliset asiat ja todellisuuden. Leikkiin voidaan yhdistää tietoa ja oppimista. Roolileikeissä yhdistyvät kokemukset, opittu tieto ja perimätieto. Leikki on lasten ensimmäistä omaa ja itsenäistä toimintaa. (Porkka 2008, 300.)

Saduilla ja kertomuksilla on merkitys elämällemme. Kerronta on lapsia kiinnostava oppimismenetelmä. Narratiivisella kielellä tarkoitetaan kertovaa kieltä. Kertomusta kuullessaan ihminen käyttää mielikuvitustaan, tunnemaailmaansa sekä ajatusmaailmaansa. Raamatusta suuri osa on kirjoitettu kerronnalliseen muotoon. Jeesus itsekin käytti kertomuksia opettaessa kansaa. Saksalainen uskonnonpedagogi Helmut Angermeyeri korostaa kerronnan ensisijaisuutta Raamatun opetuksessa, koska sitä kautta lapsi on persoonallisessa suhteessa tradition kokemusten kanssa. (Porkka 2008, 309 - 315.)

Kirkon perustehtävä on lähetystyö. Lähetyskasvatus on lähetystyöstä ja siihen osallistumisen mahdollisuuksista kertomista. Lähetystyö on jokaisen seurakuntalaisen tehtävä. Lähetyskasvatuksen tavoitteita lapsille ovat eri maiden tapojen opettaminen ja siitä käsin erilaisuuden hyväksyminen. Tavoite on hyväksyä monikulttuurisuus suhtautumisessa toisiin ihmisiin. Samalla löytyy myös yhtäläisyyksiä sekä kokemus osallisuudesta Jumalan suureen perheeseen. Kokemusten ja toiminnan kautta lapsi pystyy tuntemaan kunnioitusta lähimmäistä kohtaan. Jokaisella seurakunnalla on vähintään yksi nimikkolähetti, jolta voi saada tietoa oman seurakunnan lähetystyöstä. (Suomen Lähetysseura 2008.)

Lähetyskasvatus on tiedon jakamista lähetystyöstä. Se on motivointia, kokemusten kertomista ja valmennusta lähetystyöhön. Lähetyskasvatus on opetusta ja koulutusta lähetystyöstä ja sen edistämisestä maan ääriin saakka. Lähetystyökirjallisuus ja lähetysjärjestöjen lehdet ovat merkittävä tiedonlähde lähetyskasvatuksessa. Lähetyskasvatus kohdistuu kaiken ikäisille. (Suomen Lähetysseura 2008.)

3.6 Esikoululaisen kehitys

Kuusivuotiaalla on elämänsä toinen itsenäistymiskausi. Hän haluaa irrottautua vanhemmistaan ja toisaalta pysyä lähellä. Tämä herättää ristiriitaisuutta. Irtautuminen vanhemmista voi näkyä arvostelemisena ja ylimielisyytenä heitä kohtaan. Lapsi tarvitsee rajoja turvaksi, mutta voi uhmata niitä rajustikin. Asiat ovat joko todella hyvin tai todella huonosti. (Mannerheimin Lastensuojeluliitto 2009.)

Hän kykenee älylliseen pohdintaan ja nauttii oivaltaessaan asioita. Hän vertailee omia taitojaan toisten taitoihin. Kuusivuotias ymmärtää elämän rajallisuuden ja alkaa pohtia elämän alkamista ja päättymistä. Kuusivuotias voi olla yhtäkkiä pelokas nukahtaessaan ja aikaisempi rohkeus on poissa. Tässä on aikuisen tuki ja turva yleensä tarpeen. (Mannerheimin Lastensuojeluliitto 2009.)

Kuusivuotias ymmärtää oikean ja väärän sekä toden ja sadun eron vähitellen. Kaverit ovat tärkeitä ja sääntöleikit ja pelit ovat mieluisia. Häviämistä pitää vielä harjoitella. Roolileikit ja mielikuvitusleikit ovat edelleen suosiossa. Kavereiden kanssa leikkiessä lapsi oppii neuvottelemaan, vuorottelemaan ja ottamaan toiset huomioon. Kuusivuotias osaa lohduttaa kaveria ja miellyttää, mutta toisaalta käytös voi olla hyvinkin itsekeskeistä. (Mannerheimin Lastensuojeluliitto 2009.)

Esikouluikäinen oppii asioita leikkien, kokeillen ja tutkien. Hän on kiinnostunut luonnosta. Lapsi hakee tietoa ja tiedonhakuja tulee tukea. Leikkiessä kehittyvät suunnittelukyky, muisti ja sanavarasto. Leikki on luovaa toimintaa, lapselle luovuuden lähde. Kuusivuotias nauttii liikunnasta. Ikään kuuluva nopea kasvupyrähdys voi tuoda liikkumiseen hetkellistä kömpelyyttä. Hiihto, luistelu, uinti ja pyöräily ovat sopivia lajeja esikouluikäiselle harjoiteltavaksi. Hienomotoriikan kannalta askartelu ja piirtäminen ovat yleensä kivaa, kun sorminäppäryys on kehittynyt. Kuusivuotias opettelee jo solmimaan kengännauhoja. (Mannerheimin Lastensuojeluliitto 2009.)

4 PRODUKTION TAVOITTEET JA TOTEUTUSSUUNNITELMA

Produktion tavoitteena oli tehdä varhaiskasvatuksen esiopetukseen suunnattu lähetystyön kasvatusmateriaali. Tuotoksen ideoiden oli tarkoitus soveltua käytettäväksi myös seurakunnan päiväkerhoissa, tyttö-poikakerhoissa, äiti-lapsi-piireissä, pyhäkoulussa tai alakoulun ensimmäisillä luokka-asteilla. Tavoitteena oli luoda ideoita esiopetuksen eettiseen orientaatioon kuuluvaan uskontokasvatukseen ja kansainvälisyyskasvatukseen, lähetystyöhön ja lähetykenttään Bangladeshiin ja sen kulttuuriin tutustumisen myötä. Diakoniatyö näkyy lähetystyössä mukana avustus- ja kehitysyhteistyön kautta, jota lähetit tekevät. Tavoitteena oli kuvata lähetystyössä näkyvää lähimmäisen rakkautta, joka on diakoniatyön perusta.

Käytännössä tavoite oli luoda miellekarttaa apuna käyttäen 5–10 aihekokonaisuutta Bangladeshista, elämästä Bangladeshissa ja lähetystyöstä siellä. Tämän jälkeen oli esikouluikäisen kehitys huomioon ottaen tavoite kehittää toimintatuokioita, joiden kautta esikoululainen saa kokemuksen siitä, miten elämä Bangladeshissa ja Suomessa eroaa sekä mitä lähetystyö on. Toimintatuokioiden valmistuttua niitä oli tarkoitus testata, jonka jälkeen ne muokattaisiin julkaistavaan muotoon. Työn julkaiseminen oli Lähetisyhdistys Kylväjän tehtävä parhaaksi katsomallaan tavalla. Produktion etenemisestä oli tavoitteena kirjoittaa oma kooste.

Produktion ideoinnin aika oli tammikuussa 2009, jolloin opinnäytetyön verstaat alkoivat. Työhön tarvittavan teorian kokoaminen alkoi samaan aikaan ja sitä kirjoitettiin produktiosuunnitelmaan. Työn sisällöstä oli suunnitelmissa olla yhteydessä Kylväjän kasvatustyön koordinaattoriin sekä viestintäpäällikköön. Toukokuun loppuun mennessä oli tavoite saada produktion liittyvät luvat eteenpäin sekä Kylväjään että yhteistyöpäiväkoteihin. Itse materiaalipaketin suunnitteluun oli aikaa kesällä, ja sen oli tarkoitus valmistua raakaversiona kokeilukäyttöön alkusyksystä. Produktio ja raportti olivat tavoitteena olla julkistamiskunnossa loppuvuodesta 2009. Aikatauluun vaikuttivat tekijän omien

voimavarojen lisäksi yhteistyötahojen kanssa sovittavat aikataulut tutkimuslupa-asioiden hoidon jälkeen.

Materiaalin kokeilun suunnitelmassa oli käyttäjien antaman palautteiden läpikäyminen ja niiden pohjalta tarvittavien muutosten tekeminen. Produktion etenemistä oli suunnitelmana raportoida omassa kappaleessa ja siihen liitettäisiin myös pääpiirteet tehdyistä muutoksista. Raportin arviointiosuuteen voitiin liittää lapsilta saatua spontaania palautetta, miten he olivat toimintatuokiot kokeneet. Produktio olisi päätöksessä, kun tuotos oli valmis julkaistavaksi ja production koko prosessi oli arvioitu. Tämän jälkeen produktio esitettiin opinnäytetyön seminaarissa.

5 PRODUKTION ETENEMINEN

5.1 Suunnittelua ja ideointia

Produktion suunnitleminen alkoi tammikuussa 2009. Samaan aikaan käynnistyivät opinnäytetyön teorian ja käytännön kurssit. Lopullisen valinnan toiminnallisesta opinnäytetyöstä lähetystyön ja Bangladeshin aiheista tein maaliskuussa oltuani ensin yhteydessä Lähetisyhdistys Kylväjään. Kevät oli työn teoriatiedon keräämisen aikaa sekä aikaisempiin samanaiheisiin opinnäytetöihin tutustumista.

Toiminnallinen opinnäytetyö oli itselleni ennestään tuntematon käsite. Etsin tietoa produktioista sekä tutustuin aiheeseen. Produktion suunnitelma valmistui toukokuussa 2009. Tutkimussuunnitelma ja tutkimuslupa toimitettiin Lähetisyhdistys Kylväjälle ja Koivukujan päiväkodin johtajalle, jolle kävin vielä esittelemässä suunnitelman pääkohdat. Molemmilta tahoilta sain luvat nopeasti sekä kannustusta työn jatkamiseen.

Lähetyskasvatusmateriaalin suunnittelu alkoi heinäkuussa 2009. Silloin hahmottelin miellekarttaa, nimeltä myös mind map, apuna käyttäen asioita, joista lapsille voisi kertoa Bangladeshista, sen kulttuurista, lähetystyöstä ja kansainvälisyydestä. Elokuun puolella lähdin työstämään ideoita toimintatuokioiksi käyttäen apuna varhaiskasvatuksen luennoitsijalta saatua toimintatuokiomallia.

Miellekartan ideoiden pohjalta nousi varsinaisesti seitsemän eri aihetta ja omaa kokonaisuutta. Halusin aiheisiin mukaan Bangladeshilaista kodin arkea ja elämää. Samoin mietin, miten kristilliset tavat eroavat esimerkiksi ruokaillessa tai pyhäpäivänä kirkkoon kokoontuessa. Ennen lähetystyöstä kertomista pohdin tapaa, miten kertoa kristinuskosta. Nykyään lapsilla on hyvin eri määrät tietoa kristinuskon perusteista. Esikoululaisten joukossa on niitä, jotka käyvät pyhäkoulussa säännöllisesti ja niitä, jotka käyvät perheen kanssa kirkossa kerran pari vuodessa suurina juhlapyhinä tai ei ollenkaan. Päädyin lähestymiseen rukouksen kautta, koska sen myötä voi lapselle syntyä yhteys Jumalaan.

Kesän aikana tuokion aiheiksi muodostui 1. Bangladeshin maa sijainti ja lippu, 2. Kristinuskon perusteita, 3. Kuvamatka, 4. Bangladesh-Suomi erilaiset maat, 5. Asuminen tropiikissa, 6. Ruokailu Bangladeshissa, 7. Roolileikki Bangladeshissa.

5.2 Materiaali muotoutuu ja koekäyttö alkaa

Syyskuun aikana kirjoitin lisää teoriaa produktioon ja samalla etsin kristillisen kasvatuksen ja varhaiskasvatuksen menetelmiä, joita voisin hyödyntää tuokioissa. Kerrontaa olin opiskellut aikaisemmin ja siksi päätin käyttää sitä yhdessä toimintatuokiossa. Yhdistin kerrontaan näyttelemisen. Ohjattua leikkiä otin tuokioihin musiikin muodossa. Lasten luovuutta hain mukaan jättäen heille laulujen koreografian luomisen. Oppimista arjen elämästä ja asumisesta Bangladeshissa lähdin hakemaan eläytymisen kautta. Valitsin arjen ruokailun

yhdeksi kokemukseksi. Samalla lapset pääsevät tekemään ja leikkimään bangladeshilaista kotia.

Esikouluikäinen harjoittelee eroavaisuuksien löytämistä. Bangladesh ja Suomi ovat maita verratessa erilaiset. Lähdin kehittämään peliä, jonka idea oli saada lapset pohtimaan, mitä erilaisuuksia Suomessa ja Bangladeshissa on. Samalla tavoitteena oli kuvasarjan asioiden kertausta. Peliin tarvittavat kuvat otin Clip Art -kuvista, koska niiden käyttämiseen ei tarvita lupaa. Kuvien valintaan vaikutti osittain saatavalla oleva materiaali. Yritin löytää kuvia, jotka ovat arkisia ja lasten elämään kuuluvia. Suurin osa kuvista liittyy kodin ympärille.

Ilmoitin edelleen syyskuussa Koivukujan päiväkotiin, että materiaalit ovat myöhässä tutkimussuunnitelman mukaisesta aikataulusta. Syyksi ilmoitin saaneeni kesätöitä koko kesäksi ja näin työni ei edennyt alkuperäisen suunnitelman mukaisesti. Vaikka ajatuksissa olikin ideoita, ei aikaa ollut työstää niitä paperille.

Syyskuun lopussa työstin varsinaiset tuokiot jo kokeiltavaan malliin. Seitsemän tuokion lisäksi muodostin myöhemmin vielä kahdeksannen osan, jonka tarkoitus on olla koko aihetta kokoava ja jättää tilaa lasten kysymyksille. Muotoilin toimintatuokioille omat nimet uudelleen: Maailma avartuu -toimintatuokio 1. Sen tavoite oli olla johdantoa koko aiheeseen. Bangladesh maana on lapsille tuntematon, joten sen etsinnällä oli syytä aloittaa. Kristinuskon äärellä -toimintatuokio 2 oli ehdoton, koska lapsilla on eri määrät tietoa kristinuskosta. Lähetystyöstä opettamisen edellytys on tietää, mikä on lähetystyön ydinsanoma.

Kuvamatka Bangladeshiin -toimintatuokio 3 on niinkin erilaisen maan kuin Bangladeshin esittelyn kannalta olennainen. Lapsen olisi helpompi havainnoida visuaalisesti itselle uusia asioita kuin vain kerrontaa kuunnellen. Olemme erilaisia -toimintatuokio 4:n tavoite on keskittyä arjen eroihin ja se on tarkoitus toteuttaa pelin muodossa lapsia aktivoiden. Savimajan rakentajat -toimintatuokio 5:n tavoite oli oppia käyttämään uutta materiaalia, savea

askartelussa. Samalla se oli konkreettinen esimerkki asumisesta ja majaa tehdessä voisi aktivoida lapsia pohtimaan asumisen erilaisuutta.

Aterialla Aasiassa -toimintatuokio 6:n vastaanottoa päiväkodeissa jäin odottamaan mielenkiinnolla. Aikaisemmat kokemukset aikuisten Bangladeshin ruokakursseista ympäri Suomen olivat kuitenkin osoittaneet käsin syömisen elämykseksi, jota päätin lapsillekin tarjota. Eläydytään ja näytellään -toimintatuokio 7:n haasteena oli luoda näyteltävä tarina, jossa tulisi esille maan tapoja, elämää ja lähetystyön arkea. Kylä kuntoon -toimintatuokio 8:n lisäsin koko materiaalia kokoavaksi ja samalla halusin antaa mahdollisuuden koristella savimajat, sillä sitä tapahtuu arjessa Bangladeshissakin. Samoin lähetyskäsken lukeminen tuntui lopuksi hyvältä ajatukselta majoista rakennettavan kylän äärellä.

Syyskuussa tapasin Kylväjän kasvatustyön koordinaattorin ja keskustelimme työni etenemisestä. Tämän jälkeen työskentely jatkui tuokioiden liitteiden parissa. Yhtenä työnä oli valita kuvia kuvasarjaan ja etsiä sopivaa taustamusiikkia sekä kirjoittaa kuvatekstit. Liitteiden valmistuttua lähetin Kylväjän kasvatustyön koordinaattorille sähköpostitse toimintatuokiot ja sain kannustavaa palautetta ja samalla ideoita, miten voisin vielä enemmän kuvata asioita, joita yksittäiset tuokiot kehittävät.

Syyskuussa olin puhelinyhteydessä Koivukujan päiväkotiin ja sovimme, että menen esittelemään materiaalit loppukuusta paikalla olevalle lastentarhanopettajalle. Palaverissa käytiin toimintatuokiot läpi sekä keskusteltiin käytännön aikatauluista. Materiaalit vastaanottava lastentarhanopettaja lupasi jakaa materiaalit eteenpäin muille, joilla on mahdollisuus kokeilla tuokioita.

Aloittamani työharjoittelu porilaisessa Koivulan päiväkodissa mahdollisti sen, että sain siellä testata toimintatuokiot. Tätä ehdotti minulle harjoittelua ohjannut opettaja. Toimintatuokiot sopivat hyvin osaksi pedagogista harjoittelua. Kahdeksalle toimintatuokiolle löytyi päivät loka-marraskuulta 2009 niin, että ensimmäinen oli 12.10. ja viimeinen 17.11. Testaamisen teki mielenkiintoiseksi

se, että olin harjoittelussa vuorohoitoryhmässä, jossa on mukana 3—6 -vuotiaita lapsia. Käytännön järjestelyistä sovittiin harjoittelun ohjaajan kanssa.

Syksyn aikana etsin sopivaa musiikkia tuokioihin. Valitsemani Maapallo pyörähtää -kappaleen nuottien etsiminen osoittautui haastavaksi tehtäväksi. Porin kaupungin pääkirjaston henkilökunta oli suurena apuna musiikin haussa. Kun toimintatuokioita jo testattiin, oli osa nuoteista vielä kateissa ja etsinnät pysähdyksissä, koska Porin kirjastojen lainauspalvelut suljettiin huoltotöiden takia lokakuussa 2009 kahden viikon ajaksi. Koko konkkaronkka laulun tekijä kuitenkin löytyi ja sain hänet kiinni puhelimitse. Sähköpostia vaihdettuamme hän lähetti käsinkirjoitetut nuotit ja toivoi, että joku puhtaaksikirjoittaisi ne nuottiohjelmalla ennen julkaisua. Lähetysyhdistys Kylväjän atk-tukihenkilöltä löytyi ohjelma, ja muutaman sähköpostin vaihdon jälkeen sain nuotit käyttöön ja tekijän luvan niiden julkaisuun. Musiikin etsintä jatkui.

Koivukujan päiväkodin johtajan, joka syksystä 2009 oli myös avatun Söörmarkun päiväkodin johtaja, kanssa sovin, että esittelen materiaalin myös Söörmarkun päiväkodin lastentarhanopettajalle. Aikaisemmin keväällä päiväkodin johtaja oli jo ehdottanut tätä vaihtoehtoa. Sovittuna päivänä 16. lokakuuta kävin Söörmarkun päiväkodissa esittelemässä kahdeksan toimintatuokiota kolmelle työntekijälle. Yhdessä pohdimme vaihtoehtoja toteuttaa eri osioita.

Sovimme, että tuokioita ei tarvitse kaikkia toteuttaa, vaan päiväkodin henkilökunnalla on oikeus valita ne, mitkä sopivat heidän aikatauluunsa. Esitin omalta puoleltani toiveen, että valitut tuokiot olisi kokeiltu marraskuun loppuun mennessä. Jätin päiväkotiin toimintatuokiot kirjallisena sekä DVD-levyn, jossa on kuvasarja ja kaksi pientä videota. Lisäksi olin tehnyt ennalta kolme palautekysymystä tuokioista (liite), jotka jätin työntekijöille. Myöhemmin lähetin palautelomakkeen myös Koivukujan päiväkotiin yhtenäisyyden vuoksi.

Lokakuun alussa lähetin Lähetysyhdistys Kylväjälle DVD-levyn, johon on tallennettu kuvasarjan ja videoiden lisäksi toimintatuokiot liitteineen.

Tarkoituksena oli, että kasvatustyön koordinaattori sekä viestintäpäällikkö tutustuvat materiaaliin, antavat palautetta sekä miettivät julkaisua.

Lokakuun loppuun mennessä olin kokeillut neljää ensimmäistä toimintatuokiota ja suurin muutos oli se, että kuvasarjaan ei äänitetä puhetta, vaan se toteutetaan erillisenä kuvasarjana ja tekstinä. Tämä päätös perustui siihen, että esikouluikäisten on tärkeää saada keskeyttää esitys kysymyksillä. Jos heidän pitää odottaa esityksen loppuun, voivat kysymykset jo unohtua. Tähän ratkaisuun päädyin testattuani kuvasarjaan liittyvää toimintatuokiota ja keskusteltuani asiasta useamman lastentarhanopettajan kanssa Koivulan päiväkodissa.

Lokakuun ja marraskuun vaihteessa tarkastin teoriaa ja luin raportin alkuvaiheen kuvausta ja muutin tekstiä yhdenmukaisemmaksi ja selkeämmäksi. Korjasin viimeisimmässä opinnäytetyöverstaassa saatujen neuvojen mukaan sisältöä. Kylväjän kasvatustyön koordinaattori soitti ja kommentoi toimintatuokioita kivaksi kokonaisuudeksi. Korjausehdotuksia sain muutamaan ilmaisulliseen asiaan raportin teoriasta. Huomasin, kuinka helposti omalle tekstilleen sokeutuu. Kylväjän viestintäpäälliköltä sain sähköpostia. Hän oli käynyt kuvaesityksen kuvat läpi ja pyysi muuttamaan kolme kuvaa, joihin löytyisi paremmat vaihtoehdot Kylväjistä. Kaksi kuvista oli epätarkkoja. Jäin odottamaan lisäkuvamateriaalia. Sain myös perinteistä postia, kun laulaja säveltäjä Jukka Salminen lähetti minulle nuotteja käytettäväksi työssäni. Sain niitä runsaasti ja joukossa oli viimein myös Maapallo pyörähtää.

Savimajan rakentaminen oli viides tuokio. Sitäkin edelsi suunnitelman mukaan asuinrakennusten eroista keskustelu Suomen ja tropiikin Bangladeshin välillä. Itselläni oli vain vähän kokemusta savitöistä, mutta kiinnostusta sitäkin enemmän. Toimintatuokiota varten hain tietoa savitöistä. Päätin mennä suoraan paikallisen savitaiteilijan ja kauppiaan puheille. Sitä ennen soitin hänelle ja varmistin, että vierailu sopii. Valmistin sitä ennen harjoittelupaikan päiväkotiin ostetusta savesta koesavimajan. Kokeilin eri kattomalleja. Lisäksi tein kaksi majaa huoneilmassa kuivuvasta askartelumassasta. Käytin kaikissa majoissa makkaratekniikkaa. Kuvasin majat liitteeksi tuotokseen. Vein koeversioin

savitaiteilijalle, jolta sain neuvoja työn tekniikkaan liittyen. Samoin hän opetti minulle kaksi muuta tapaa tehdä savimaja. Ne saattaisivat olla helpompia huomioiden esikouluikäisiä nuoremmat lapset. Jätin kokeiluversion poltettavaksi ja sovin hakevani majan ennen toimintatuokiota.

Kuudes toimintatuokio sisälsi tutustumisen ruokailutottumuksiin sekä ruuan siunaamiseen Suomessa ja Bangladeshissa. Edellisellä viikolla olin yhteydessä Koivulan päiväkodin ruokahuoltovastaavaan, jonka kanssa sovimme toimintatuokion ruokatarpeista. Aamupala syötiin kevennettynä päiväkodissa, minkä jälkeen pidin aamupiirin. Lasten kanssa keskustelimme ruokatottumuksista niin Suomessa kuin Bangladeshissa. Kristillinen kasvatus näkyi tuokiossa ruuan siunaamisen opettamisena molempien maiden tavoilla. Teoriasta siirryimme kokeilemaan ruokailua oikealla kädellä riisimuroja ja banaania syöden. Koin onnistumisen riemua nähdessäni ympärilläni iloisia kasvoja ja saadessani kysymyksiä. Opettelimme vielä bengalin kielellä banaanin ja riisimuron sanomista.

Toiseksi viimeisen toimintatuokion kokeilun teki haastavaksi lasten sairastelut. Harjoittelunohjaajan kanssa mietimme jo päivän vaihtoa, mutta lopulta näytelmän toteuttaminen onnistui alkuperäisessä aikataulussa. Epävarmuustekijänä materiaalien kokeilussa päiväkodeissa oli se, että Suomessa elettiin pandemia-aikaa H1N1 -viruksen, sikainfluenssaksikin kutsutun viruksen kulkiessa maassa.

Ennen kahdeksatta toimintatuokiota poltettuja savimajoja hyödynnettiin Lasten oikeuksien päivän valojuhlissa. Lapset saivat tuoda majat valmiiksi maalatun styroxlevyn päälle. Näin muodostui savimajakylä ja ajatus kansainvälisesti toteutettavista lasten oikeuksista. Varsinaista viimeistä toimintatuokiota en päässyt itse toteuttamaan sairastuttuani, mutta pedagogisen harjoittelun ohjaajan johdolla lapset koristelivat savimajat peitevärein. Tämän jälkeen kylä koottiin uudelleen ja kokonaisuus valaistiin jouluvaloin.

Olin yhteydessä molempiin yhteistyöpäiväkoteihin marraskuun lopussa ja sovin hakevani palautteet heidän kokeilemistaan tuokioista. Joulukiireiden takia sain

palautteet toisesta päiväkodista vasta joulukuun toisella viikolla. Luettuani kommentit ja kehitysideat tein palautteisiin alleviivauksia ja jaottelin ne aihealueisiin. Yllätyksekseni joitain tuokiota oli kokeillut jopa neljä eri varhaiskasvattajaa. Kirjoitin jokaisesta toimintatuokiosta oman koontinsa ja muutostarpeet, jotka tulivat osaksi työn raporttia kappaleeseen Produktion arviointi ja pohdinta. Produktion materiaalin arvioinnin jälkeen tein tuokioihin tarvittavia muutoksia.

Joulukuun puolivälissä kävin läpi ohjaavalta opettajalta saatua palautetta produktiosta kokonaisuudessaan ja tein sekä kieliopillisia että rakennemuutoksia tekstiin. Pohdin myös itselleni produktion edetessä tulleita muutosideoita, jotta materiaali olisi vielä helppokäyttöisempi lähetystyöstä ja Bangladeshista ennestään mitään tietämättömälle. Tekstin hiominen ja kieliopilliset muutokset olivat haastavia tehdä, kun luki uudelleen ja uudelleen omaa tekstiään. Edelleen joulukuussa sain Kylväjän atk-tukihenkilöltä puhtaaksikirjoitettuna pyytämäni lastenlaulujen nuotit, jotka olivat nyt yhtenäiset julkaistavaksi. Joulukuun viimeisenä opiskelupäivänä sain ohjeita opettajalta tiivistelmän kirjoittamisesta englanniksi. Ennen joululoman alkua kirjoitin englanninkielisen tiivistelmän ja jätin sen lähettämisen tammikuun alkuun. Suotakoon opettajallekin lomansa.

Vuosi vaihtui ja jatkoin produktiota loman ja loppiaisen jälkeen. Aloitin lukemalla kaiken kirjoittamani kertaalleen ja huomasin vielä yhden päällekkäisyyden varhaiskasvatuksen teoriaosuudessa, jonka korjasin. Pohdin ohjaajan ehdottamaa kuvien lisäämistä työhön. Päätin valita varsinaisen tuotokseen kuvia elävöittämään tekstiä ja innostamaan lukijaa eteenpäin. Sitten oli aika koota koko paketti yhteen ja pohtia, mitä kaikkea tämän produktion tekeminen on itselle antanut. Siitä kirjoitan omassa kappaleessaan produktion arviointi ja pohdinta.

6 PRODUKTION ARVIOINTI JA POHDINTA

6.1 Materiaalista saatu palaute ja muutokset

Suunnitelman mukaan produktiosta suullista sekä kirjallista palautetta antoivat Söörmarkun ja Koivukujan päiväkotien esikouluryhmän ohjaajat, jotka olivat testanneet materiaaleja. Palautetta ja arviointia antoivat työn eri vaiheissa Kylväjän kasvatustyön koordinaattori, Kylväjän viestintäpäällikkö, opinnäytetyön opponoija sekä ohjaavat opettajat. Palautetta toivottiin materiaalin toimivuudesta sekä siitä miten ohjaajat näkevät lähetystyön merkityksen selvinneen lapsille. Produktion aikana kirjasin palautteita ja omia kokemuksiani oppimispäiväkirjaan, jotta arviointi olisi helpompaa.

Toimintatuokioiden kokeilumäärät vaihtelivat sen mukaan, miten aihetta saatiin sovitettua suhteellisen lyhyen kokeiluajan puitteissa päiväkodin muuhun toimintaan. Päiväkodin varhaiskasvattajia oli pyydetty kokeilemaan tuokioita sen mukaan, miten he luontevasti saivat ne sisällytettyä ohjelmaansa. Toimintatuokioiden tekijä testasi viimeistä tuokiota lukuun ottamatta kaikki pedagogisen harjoittelun aikana 3—6 -vuotiaiden lasten vuorohoitoryhmässä. Toimintatuokioiden palautteessa oli kolme kysymystä: 1. Miten runko ja ideat toimivat? 2. Mitä muuttaisit ja kehittäisit toimintatuokiossa? 3. Miten lapset kokivat toiminnan? Kirjoitin pääkohdat palautteista tuokioittain.

Maailma avartuu -toimintatuokiota testasi 4 + 1 (jälkimmäinen tekijän oma kokeilu). Lapset lähtivät hyvin mukaan toimintaan. Alustus ja motivointikysymykset koettiin toimiviksi. Esikoululaiset jaksoivat keskustella hyvin eri maista, kielistä ja ulkomaalaisuudesta. Keskustelu oli innostunutta. Lipun värittäminen oli mieluinen tehtävä. Laulun ollessa outo ohjaajat vaihtoivat sen tutummaksi. Kehittämisideoina tuotiin esille, että alussa voisi olla joku iso kuva Bangladeshista näytettävänä lapsille. Kahdessa ryhmässä oli haettu kirjastosta kirjamateriaalia eri maista ja sitä oli tutkittu lasten kanssa. Todettiin,

että maassa käyneen olisi helpompi eläytyä aiheeseen. Erillistä johdantoa koko työlle, miksi juuri Bangladesh, kaivattiin.

Palautteen pohjalta tehtiin muutama muutos tuokioon. Tekijä kirjoitti tervehdyksen lapsille toimintatuokion alkuun, mikä johdattaa aiheen Bangladeshiin. Maailma avartuu -toimintatuokioon liitettiin kuva Bangladeshista. Kuvasta lapset sekä ohjaaja saavat konkreettisen ensivaikutelman maasta.

Kristinuskon äärellä -toimintatuokiota kokeili 3 + 1 ohjaajaa. Toimintatuokion ideasta tuli kahdenlaista palautetta. Kahdessa vastauksessa sen koettiin toimivan hyvin. Yhdessä aihe koettiin asian tuputtamiseksi ja vain yhdeksi tavaksi uskoa. Vastauksessa tuli ilmi, että oma asenne uskontokasvatukseen vaikutti tuokion pitämiseen. Kehittämissideoina mainittiin, että lähetystyöstä olisi voinut olla jo tässä yhteydessä. Kaivattiin kuvasarjaa konkretisoimaan aihetta tai sitten kertomusta Jeesuksesta. Yhdessä vastauksessa todettiin, että runko ja ideat ovat kattavat ja niitä oli hyvä käyttää. Lapset suhtautuivat kaikissa kokeiluissa myönteisesti. He osallistuivat keskusteluun.

Palaute oli odotettavissa hajoavan kahtaalle johtuen ohjaajien henkilökohtaisesta uskonnollisesta vakaumuksesta. Kokonaisuuden kannalta tuokio on oleellinen osa lähetyskasvatusta ja sen perusta. Tekijä valitsi tarkoituksella tuokioon näkökulman, missä syntiinlankeemus ja Jumalan armo tulevat ilmi. Tuokioon lisättiin ehdotus, että ohjaaja voi lukea kaivattuja Raamatun kertomuksia Jeesuksesta päiväkodin muuna toiminta-aikana.

Kuvmatka Bangladeshiin -toimintatuokiota kokeili 3 + 1. Kuvasarja oli osassa kokeiluja näytetty koko päiväkodin väelle. Aihe koettiin kiinnostavaksi ja hyväksi ideaksi. Kaikkien mielestä kuvat olivat hyviä ja kuvatekstejä kiiteltiin. Yhdessä kokeilussa lähetystyön osuus jätettiin tarkoituksella vähäiseksi ja aiheena se koettiin paremmaksi erottaa kokonaisuudesta. Jokaisen palautteen mukaan lapset pitivät kovasti tuokiosta ja olivat kiinnostuneita.

Palautteen perusteella tuokio pysyy ennallaan. Lähetysyhdistys Kylväjästä saadun palautteen perusteella kuvateknisistä syistä pari kuvaa vaihdetaan parempilaatuiseksi.

Olemme erilaisia -toimintatuokiota testasi 3 + 1. Peli erilaisuudesta koettiin hauskaksi yhdessäolon hetkeksi. Peliä oli sovellettu niin, että kuvaparit oli avattu valmiina. Osa oli jättänyt alkulaulut pois ja testannut pelkästään peliä. Kehittämissideana ehdotettiin suurempia kuvia ja värikuvia. Lapset kokivat toiminnan kiinnostavaksi ja se herätti keskustelua. Ehdotettiin, että laulut olisi kuunneltavissa CD-levyllä, koska uusien laulujen opettelulle ei ollut aikaa.

Palautteen myötä todettiin, että testattavaksi oli epähuomiossa osalle lähtenyt mustavalkokuvat värikuvien sijaan. Värikuvat parantavat huomattavasti kuvien laatua ja tunnistettavuutta. Tekijä halusi tarkoituksella etsiä uusia lauluja varhaiskasvatukseen. Musiikin äänitys olisi tekijänkin mielestä hyvä idea, muttei ollut mahdollista tämän työn resursseissa.

Savimajan rakentajat -toimintatuokio koettiin kiinnostavaksi kokeilupäiväkodeissa, mutta jätettiin ajanpuutteen tai kustannusten vuoksi pois kokeilusta. Tekijä testasi tuokion ja sai siitä palautetta ohjaajaltaan pedagogisessa harjoittelussa. Lapset innostuivat laulusta Rakennetaan taloa. Keskustelu rakennusten eroista Suomessa ja Bangladeshissa jäi suunniteltua lyhyemmäksi, koska tuokioon osallistui myös 3-vuotiaita ryhmän nuorimpina. Savimajojen tekoa jatkettiin viikon ajan kunnes lähes kaikki saivat majat valmiiksi.

Tuokion ohjeistukseen lisätään, että nimet tulee muistaa kaivertaa savimajojen pohjiin esimerkiksi sukkapuikolla tai vastaavalla terävällä esineellä. Tämä jäi kokeilutuokiossa tekemättä. Nimet lukivat maalarinteipillä, jota ei voinut laittaa lähes tuhat asteiseen uuniin. Uudelleenkirjoitus teetti ylimääräistä työtä, mutta onnistui onneksi liidulla.

Aterialla Aasiassa -toimintatuokiota testasi 2 + 1. Sen kokeilu oli kiinnostanut laajemminkin, mutta meneillään ollut pandemia-aika sai jättämään tuokion pois

ohjelmasta hygieniasyistä. Tuokio koettiin helpoksi toteuttaa pienellä vaivalla. Yksi ohjaaja oli keksinyt pukeutua bangladeshilaiseen vaatteeseen sariin toivottaessaan lapsia tervetulleeksi banglamajaan syömään. Lapsista oli hienoa kokea erilainen tapa syödä lattialla käsin. Lapset eläytyivät täysillä ja pitivät tuokiosta. Tuokioon ei tullut muutosehdotuksia.

Palautteen mukaa tuokio oli onnistunut. Tuokio ei tekijän mielestä ole hygieniariski, kun kädet pestään ja käsidesiä käytetään. Tekijä päätti lisätä oman kokeilun perusteella tuokioon muutamia bengalinkielisiä sanoja, joita ohjaaja voi kertoa syömisen lomassa.

Eläydytään ja näytellään -tuokiota kokeili 1 +1. Runko ja idea koettiin hyväksi ja toimivaksi. Roolijako onnistui vapaaehtoisuuden periaatteella. Tekijän testaamassa tuokiossa roolit oli jaettu etukäteen, koska ryhmässä oli jälleen 3—6 -vuotiaita. Kehittämissideana mainittiin, että esitystä voisi konkretisoida edelleen rakentamalla lavasteita ja käyttämällä rekvisiittaa. Molemmissa kokeiluissa lapset innostuivat kovasti ja halusivat esittää näytelmän uudelleen.

Palautteen pohjalta tuokio oli sinänsä toimiva. Tekijä vaihtoi joitain kerronnallisia kohtia selkeämmiksi, mitä oli omassa kokeilussaan kokenut tarpeelliseksi. Samoin tekijä halusi luoda näytelmän lopusta enemmän kaikki näyttelijät yhteen kokoavan ja teki tarvittavia muutoksia.

Kylä kuntoon -toimintatuokiota kokeiltiin soveltaen tekijän harjoittelupäiväkodissa. Tuokion idea koristella savimajat ja koota niistä kylä toteutui. Lapset innostuivat tekemään spontaanisti stryroxin päälle koottuun kylään pensaita ja palmuja. Lähetyskäsky jäi lukematta kaikulukuna. Tekijä vaihtoi lähetyskäskyn Kuvamatka Bangladeshiin -tuokion alkuun, koska koki sen sopivan sinne luontevammin. Sen lisäksi sen voi halutessaan kerrata lopussa.

Kokonaisuudessaan palautteet tuokioista ja niiden toimivuudesta olivat kannustavia. Lasten aktiivinen osallistuminen ja tekeminen kertoivat tuokioiden toimivuudesta.

6.2 Produktion toteutuksen arviointi ja pohdinta

Produktion suunnittelusta sen pohdintaan ja arviointiin kului vuosi. Työ kulki tekijän matkassa muiden opintojen ohessa. Opinnäytetyön alkuvaiheessa työn aloittaminen itsessään oli koko prosessin haastavin osio. Rinnalla oli aluksi toinenkin aihe, josta olisi voinut tehdä hyvin erilaisen opinnäytetyön. Lopullinen päätös lähetyskasvatusmateriaalin teosta vaati kypsytelyä, mutta päätöksen jälkeen työn teko oli mielekästä. Toiminnallisesta opinnäytetyöstä oli oppitunneilla ohjeistusta niukasti. Istuesssa määrällisen tutkimuksen kurssilla sai lähinnä tietoa toisten tutkimusten tulkinnasta, ei niinkään apua produktion tekoon. Aluksi tuntui, että ainoa toiminnallisen opinnäytetyön opas oli Hanna Vilkan kirja 2004, joka löytyy lähteistä. Valitettavasti Vilkan ohjeistukset ja opinnäytetyöverstaissa saadut näkökannat eivät aina kohdanneet. Vilkan kirjan ohjeistus oli kuitenkin merkittävä ohjenuora tämän produktion etenemisessä. Toinen ammattikorkeakouluihin suunnattu kirja löytyi myöhemmin ja aikaisemmin tehtyjen produktioiden lisäksi luettavaksi ohjeistamaan työn vaiheita.

Halusin kokeilla erilaista opinnäytetyötä, sillä aikaisemman tutkinnon yhteydessä tein laadullisen tutkimuksen. Toiminnallinen opinnäytetyö kuulosti heti mielenkiintoiselta ja samalla itselle uudelta tavalta. Mielestäni valitsin itselleni luontevan tavan toimia ja olin valintaani tyytyväinen. Varhaiskasvatusmateriaalin suunnittelussa sain käyttää luovuutta ja ideointikykyä. Työn tekoa helpotti suunnitelman teko ja selvä päämäärä. Alkuperäisestä aikataulusta viivästyminen harmitti, mutta toisaalta kesätöiden saaminen oli iloinen asia.

Työn vaiheista kirjoittamista helpotti päiväkirjan pitäminen. Vaikkei se ollut aivan säännöllistä, se ja kalenterimerkinnot yhdessä auttoivat tapahtumien kirjaamisessa. Harvoin pystyin omistamaan koko päivää produktiolle. Samaan aikaan muu opiskelu, perhe ja harrastukset tekivät produktiolle omistautumisen välillä sangen haastavaksi. Työn valmistuttua jäin velkaa eritoten miehelleni lukuisat tiski- ja pyykkivuorot.

Teorian keräämisessä oli apuna tiedonhaun oppitunnit. Mielestäni onnistuin löytämään aiheeseen kuuluvaa teoriaa. Teoriatiedon hakua tapahtui eniten työn alkuvaiheessa, mutta myös sen edetessä. Vaatimus etsiä aina uusinta lähdekirjallisuutta mietitytti siksi, että jäikö jotain hyviä vanhoja huomioimatta.

Toimintatuokioiden suunnittelu ja kokeilu olivat koko produktion kiinnostavin vaihe. Suoran palautteen sai lasten kasvoilta, kun ideoita kokeili käytännössä. Mielestäni pystyin luomaan siltoja teorian ja toiminnan välille. Lasten osallistuminen lähetystyöhön tutustumisessa oli yksi tavoitteista ja sitä työn nimikin kuvaa. Saatujen palautteiden perusteella lapset olivat lähes poikkeuksetta lähteneet mukaan toimintaan.

Tuokioiden viimeistelyä auttoi huomattavasti myös se, että sain itse kokeilla niitä käytännössä. Produktion tuotoksen testaaminen onnistui hyvin viimeisessä harjoittelupaikassa osana pedagogista harjoittelua. Ulkopuolinen palaute oli merkittävä tietolähde siitä, miltä tuntuu tarttua itselle ennalta uuteen aiheeseen, ja sitä kyselinkin tuokioiden vetäjiltä.

Tuotoksen ulkoasua olisi ollut kiva muokata edelleen, mutta koin että minulla ei ollut siihen riittävää koulutusta ja kokeilemalla oppiminen olisi vienyt liiaksi aikaa ja energiaa. Tein tuotoksesta sellaisen kuin tekstinkäsittelyohjelmalla oli mahdollista tehdä. Materiaalin kuvat jätin tarkoituksella suhteellisen isokokoisiksi, jotta niitä voi halutessa näyttää lapsille. Annoin Ev.lut. lähetisyhdistys Kylväjälle oikeuden muotoilla julkaisua haluamaansa suuntaan, kunhan itse asiat säilyvät.

Elämänsä toista opinnäytetyötä ei voi koskaan verrata ensimmäiseen kokemuksena pitkästä ajasta vievästä oppimisprosessista. Pitkäjänteisyyteen osasi jo tietyllä tapaa valmistautua. Uskoa siihen, että työ valmistuu, kun sen on huolella suunnitellut ja määrätietoisesti jatkaa loppuun, riitti palautushetkeen saakka. Vaikka tein työtä tavallaan yksin, en kokenut olevani yksin. Sain kannustusta ja palautetta Evankelis-luterilaisen Lähetisyhdistys Kylväjän työntekijöiltä ja monipuolista palautetta tuokioita kokeilleilta Söörmarkun ja

Koivukujan päiväkotien lastentarhanopettajilta sekä pedagogisen harjoittelun ohjaajaltani. Musiikkipuolella nuottien puuttuessa sain apua Kylväjän atk-tukihenkilöltä sekä kirjaston henkilökunnalta. Sain myös luvan kappaleiden käyttöön ja julkaisuun niiden tekijöiltä. Savitöiden tekniikoita ihmetellessä auttoi porilainen alan yrittäjä.

Uskon, että materiaali on nyt toimiva ja toivon siitä olevan iloa varhaiskasvattajille uskontokasvatukseen, lähetyskasvatukseen ja kansainvälisyyskasvatukseen tarpeisiin. Mielestäni saavutin tavoitteen luoda toimintatuokiota, joissa lähetystyö tulee esille esikouluikäisten ymmärrettäväksi sopivalla tasolla. Samoin halusin tuoda arjen elämää Bangladeshin näkökulmasta eläväksi Suomen lapsille.

Lähetystyöstä voisi jatkossa tehdä videon varhaiskasvatukseen. Se vaatisi erillistä käyntiä lähetyskentällä, mutta voisi soveltua vaihtoon lähteville opiskelijoille. Lähetystyöntekijöiden lapsien arjen kautta saisi myös mielenkiintoisen kuvauksen kansainvälisyydestä ja lähetystyöstä. Nykytekniikka mahdollistaa sen taitajalle monenlaista ja tekniikan edelleen kehittyessä voisi tietokonepelin suunnittelu varhaiskasvatukseen lähetysaiheesta olla myös mielenkiintoinen toiminnallisen opinnäytetyön aihe.

Diakoniatyötä en käsitellyt itse nimellä, mutta se näkyi bangladeshilaisten auttamisena ja palvelemisena muun muassa kuvasarjatuokiassa. Diakoniatyö ei jätä ketään ulkopuolelle, se on kohtaamista ohi kulkemisen sijasta. Laulussa Koko Konkaronkka, joka löytyy työstä, kerrotaan mielestäni osuvasti, miksi diakoniatyössä kohdataan jokainen. Laulun kertosäkeen sanoihin on hyvä päättää tämä produktioraportti.

*Koko konkaronkkaa ihan jokaista,
koko konkaronkkaa kaikenkokoista,
koko konkaronkkaa myöskin sinua,
Taivaan Isä valtavasti rakastaa.*

LÄHTEET

- Ahvenainen – Saaristo, Heli 2009. Muusikko. Sähköpostiviesti 17.10. Vastaanottaja Anne Sihvonen. Tuloste tekijän hallussa.
- Alaluusua, Erika 2008. Jelpataan Delbaa – lähetyskasvatusmateriaalia varhaisnuorisotyöhön. Opinnäytetyö Kauniainen: Diak
- CIA -Central Intelligence Agency 2009. The World fact book. Viitattu 17.5.2009. <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/bg.html>
- Kirkkojärjestys 1993. KJ 1 luku 5 pykälä. Viitattu 23.9.2009. Saatavilla: <http://www.evl.fi/index.shtml?avain/lait.html>
- Kirkon lähetystyön keskus. Viitattu 17.5.2009. <http://www.evl.fi/kkh/kuo/klk/>
- Kuokkanen, Ritva; Kiviranta Mervi; Määttänen, Jukka; Ockenström, Leena 2007. Kohti tutkivaa ammattikäytäntöä. Opas diakonia-ammattikorkeakoulun opinnäytetyötä varten. Tampere: Juvenes print Oy
- Kylväjä 2009. Vuosikertomus 2008. Satakunnan painotuote Oy.
- Laki lasten päivähoitosta 1983. Viitattu 17.9.2009. Saatavilla: <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1973/19730036>
- Louhivuori, Janne 2009. Muusikko. Sähköpostiviesti 4.11. Vastaanottaja Anne Sihvonen. Tuloste tekijän hallussa.
- Mannerheimin lastensuojeluliitto 2009. Lapsi kasvaa ja kehittyy. Viitattu 17.8.2009. http://vanhemmat.mll.fi/lapsi_kasvaa_ja_kehittyy/6-7vuotias.php?dir=/lapsi_kasvaa_ja_kehittyy
- Mäkiahho, Heli 2001. Kutsuttu kokemaan - Lähetyskasvatusta kokemuksellisen oppimisen menetelmin varhaisnuorille. Opinnäytetyö. Helsinki: Diak
- Opetushallitus 2000. Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2000. Viitattu 17.9.2009. Saatavilla: <http://www02.oph.fi/ops/esiopetus/esiops.pdf>
- Porkka, J toim. 2008. Johdatus kristilliseen kasvatukseen. Porvoo: WS Bookwell Oy.
- Raamattu. Suomen evankelis-luterilaisen kirkon kirkolliskokouksen vuonna 1992 käyttöön ottama suomennos. Helsinki: Kirjapaja
- Rusanen, Erja 2008. Esiopetus lapsen silmin. Helsinki: Yliopistopaino.

- Salminen, Jukka 2009. Muusikko, Hämeenlinna. Kirjeposti 26.10. Vastaanottaja Anne Sihvonen. Kirjeposti tekijän hallussa.
- Sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskus 2005. Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet. Saarijärvi: Gummerrus.
- Stakes- Varttua 2005. Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet. Viitattu 17.5.2009.
http://varttua.stakes.fi/FI/Sisallot/Vasu/vasu_asiakirja.htm
- Suomen lähetysseura 2008. Uskoa teoiksi 150 vuotta. Suomen lähetysseura 1859-2009. Jyväskylä: Gummerrus Kirjapaino Oy.
- Vanhanen-Nuutinen, L & Lambert, P 2005. Hankkeesta julkaisuksi. Kirjoittaminen ammattikorkeakoulun ja työelämän kehityshankkeissa. Helsinki: Edita
- Viitanen, Minna 2003. Lähetyskasvatusmateriaalia lapsi- ja varhaisnuorisotyöhön. Opinnäytetyö. Järvenpää: Diak
- Vilka, H & Airaksinen, T 2004. Toiminnallinen opinnäytetyö. Helsinki: Tammi.

